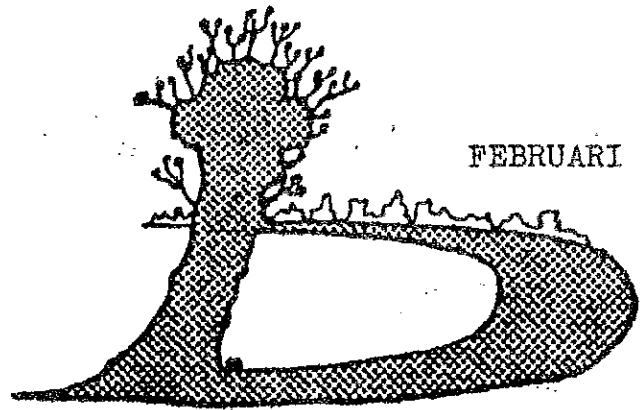
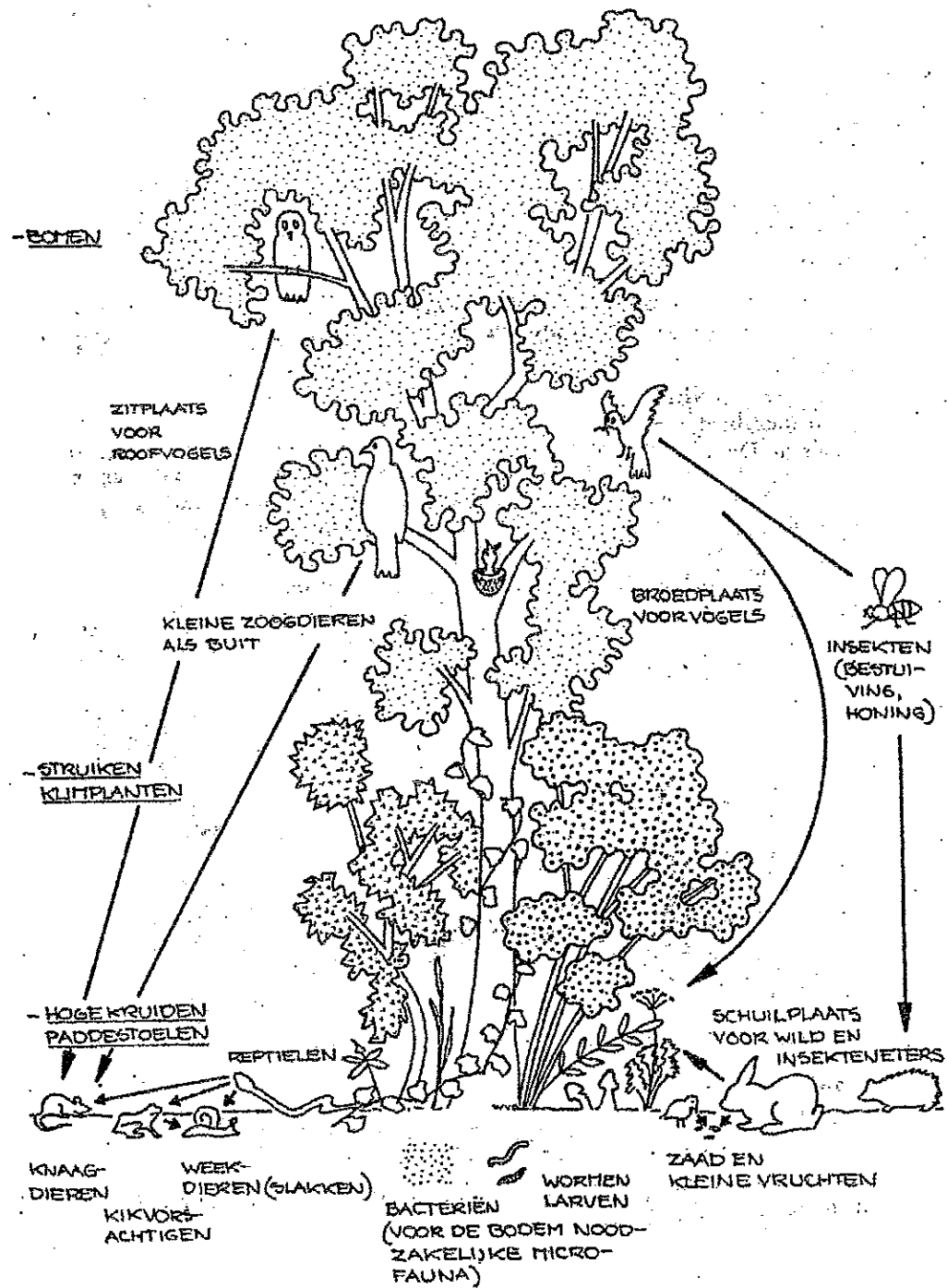
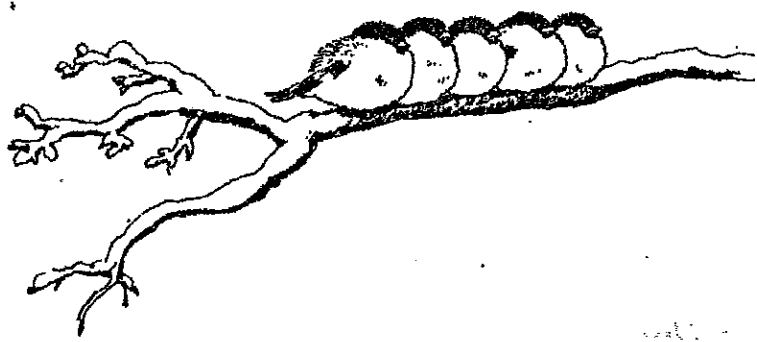

Heg en houtwal: ingewikkelde ecosystemen

FEBRUARI 1986

**INFO-KRANT
NATUUR- EN
MILIEUGROEP
DRUNEN**

INHOUD

Natuur- en Milieuvereniging Drunen
postbus 174
Drunen

girekening: 5377899

Samenstelling bestuur:

- voorzitter: F. van Dijk
Vennestraat 11
Drunen telefoon: 75203
- secretaresse: N. Peters - van Dijk
Trompstraat 19
Drunen telefoon: 76144
- penningmeester: W. de Koning
Beukenlaan 18
Waalwijk telefoon: 04160-32164
- leden: J. van Balkom
Vermeerplantsoen 145
Drunen telefoon: 76202
- B. de Koning
Beukenlaan 18
Waalwijk telefoon: 04160-32164
- F. de Koning
Beukenlaan 18
Waalwijk telefoon: 04160-32164
- R. Eykens
Azaleahof 33
Waalwijk telefoon: 04160-35368

pagina:

2	samenstelling bestuur
3	inhoudsopgave
4	bramen
5	voorwoord van de voorzitter
6/7	het Pompveld - een excursie
8/9	beheersplan stukje natuur
	ten westen kooiweg
	reptielen en amfibieën
10/11	een groene zone door Venne-West
12/13/14/15/16	advertenties
17	Loonse en Drunense Duinen gered?
18/19/20	Habbekrats in actie voor Gered
21	Gereedschap
22	jeugdnatuurgroep
23	de penningmeester - de jaarvergadering
24/25	excursies en activiteiten
26	jeugdnatuurgroep
27	zee-denneappels

Braam

Er bestaan tientallen soorten bramen die zo moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn, dat het voor ons voldoende is te weten dat er dauwbramen bestaan, die vooral in de duinen groeien, en bosbramen. De dauwbramen hebben kruipende stengels, waarvan de gemene stekels het vooral op uw voeten en benen gemunt hebben. De vruchten zijn lichtblauw, met een waasje erover alsof er dauw op ligt. Daar hebben ze dan ook hun naam aan te danken. De bosbramen hebben zwarte, glimmende vruchten; hun takken groeien omhoog, maar buigen tenslotte door hun eigen gewicht om, zodat ze overhangende bogen vormen.

BRAMEN--ook te vinden bij de Eendekooi. Lees het verslag over "ons" terrein op bladzijde 8.

VOORWOORD....VANDE....VOORZITTER....

De eerste uitgave van 1986 ligt voor u. Een uitgave waar veel tijd en moeite aan besteed is.

Helaas maar door enkele mensen.

Maar...ik vraag me wel eens af of u onze moeite allemaal leest.

Wel of niet,helemaal niet,of niet helemaal, èèn ding staat voor mij vast: onze milieukrant is de bindende factor tussen adverteerders, leden en geïnteresseerden.

Via dit krantje houden wij u op de hoogte van onze activiteiten,de besprekingen,en waar de handen uit de mouwe gestoken kunnen worden. Zoals bij de Eendekooi - het beheersrapport is klaar ,nu de goedkeuring van de Gemeente nog -.

Door de milieukrant die u ontvangt wordt u er toch aan herinnerd dat uw bijdrage iets positiefs doet voor onze doelstellingen.

Gaat uw belangstelling verder dan alleen deze bijdrage?

Neem dan contact op met de diverse werkgroepen,

- landschapsonderhoud tel.76202
- een bestuursfunctie tel.75203
- werkgroep-afval tel.74605
- werkgroep-activiteiten/excursies tel.76144

Per 1 januari heb ik mijn functie als voorzitter neergelegd.Ik blijf nog wel bestuurslid,maareen nieuwe voorzitter is welkom!

Fons van Dijk.

6
Het Pompveld.

Het Pompveld is een 185 ha groot poldertje dat vroeger door een, nu verdwenen, wipwatermolen werd bemalen.

De bodem bestaat uit komklei, een zware klei die hier afgezet is bij vroegere overstromingen van Maas en Merwede. Het Pompveld is een der weinige gebieden in deze streek die nog het uiterlijk hebben van vòòr de ruilverkaveling, met afwisseling van grienden, populierenbossen, weilanden en een eendekooi.

Ten gevolge van de gebrekkige bemaling kwam hier vroeger 's winters veel land onder water te staan en waar water is, willen de eenden zijn. Toen in het begin van deze eeuw de bemaling beter werd, zijn de meeste eendekooien verdwenen. Thans resten er nog twee, waarvan èèn in het Pompveld.

Rond de plas staan fraaie oude met eikvarens begroeide knoten van wilg, populier en es, die een goede broedgelegenheid bieden aan torenvalk, bos- en ransuil en holenduif.

Op de eendekooi staat een schilderachtig kooihuisje waarin de kooiker nu zijn materialen bewaart, maar waar vroeger de kooiker met zijn gezin woonde.

Ook het griendhout (wilgenhakhout) behoort bij de lage klei-gronden. Eens per 3 jaar worden de griendpercelen afgehakt. De takken gaan als rijs-hout naar de waterwerken. Na de hak worden de opengevallen plaatsen bijgestekt met lange stekken waarna de stoven weer uitlopen.

Jaarlijks moet de kruidenvegetatie in de griend worden gewied om de stoven niet te laten verstikken. In de grienden vindt men allerlei wilgensoorten, zoals schietwilg, katwilg, bitterwilg en andere.

Juist door het regelmatig wieden en het periodiek kappen van het griendhout is er een interessante kruidenflora waarin bosaardbei, nagelkruid, groot springzaad en robertskruid opvallen.

7
Daarnaast biedt de dichte begroeiing een ruime broedgelegenheid aan vele vogels. Rietzanger, kleine karekiet, tuinfluiter en rietgors komen talrijk voor. Langs de sloten ziet men dikwijls blauwe reigers vissen. Het Brabants Landschap hoopt dat ze er nog eens een broedkolonie gaan vestigen!

Meidoorn

Krijgt u - als u dit leest - geen onbedwingbare zin het Pompveld zèlf te gaan bekijken?

Dat kan!!!

Dit doorgaans voor publiek gesloten terrein opent

22 FEBRUARI

zijn poort voor een excursie van de Natuur - en Milieuverniging Drunen in samenwerking met de I.V.N. afdeling Drunen.

De excursie staat onder leiding van de beheerder.

Zaterdag 22 februari dus.
Schrijf het nu in uw agenda:
vertrek 9.15 uur van het Raadhuisplein.
(voor vervoer kunt u Noor Peters bellen: 76144).

In zomer en najaar 1985 is in het bosgebiedje nabij de Eendekooi het meeste huisvuil en puin verwijderd.

Uiteraard willen we verder gaan met het beheer en daarom hebben we Emiel Rijken van het Brabants Landschap uitgenodigd om eens een kijkje in het gebied te nemen en ons wat tips voor het onderhoud te geven. Alzo geschiedde.

En omdat in het desbetreffende gebied ook wat poeltjes liggen, kwam Ben Crombacht (lid van de Herpetologische Vereniging) de kikker- en salamanderstand opnemen.

Beiden gaven ons de nodige tips en zo zijn er de volgende beheersmaatregelen uitgerold:

1. het schoonhouden van het gebied.
2. het plaatselijk terugzetten van de bramen, zodat de eerder geplante eiken niet verder worden overwoekerd.
3. het opentrekken van enkele poeltjes, zodat meer licht en warmte het water kunnen bereiken. Het licht zorgt voor meer variatie in oeverbeplanting en de warmte is zeer geschikt voor de amfibieën en reptielen.
4. terugzetten van een stukje bos voor de poel voor meer lichtinval.
5. het uitdiepen van een poeltje (verwijderen van sliblaag en vuil) zodat ook in de droge maanden de amfibieën en reptielen kunnen overleven.
6. enkele doorgeschoten eiken afzetten zodat de solitaire eik meer ruimte krijgt én er meer zonlicht de kruidlaag kan bereiken.
7. op enkele grote open stukken willen we sleedoorn bijplaatsen.
8. de oostkant van de dijk wordt nu gekenmerkt doot een dichte structuur van begroeiing. Om dit te behouden zal regelmatig onderhoud moeten plaatsvinden. Dit onderhoud bestaat uit het afzetten van de beplanting, waarbij een aantal opgaande bomen worden gespaard. Na dit afzetten zullen de stobben opnieuw uitlopen en weer voor een dichte structuur

Om een evenwicht te bewerkstelligen tussen natuurlijke groei en aangepast beheer willen wij het gebied in 7 stukken verdelen en ieder jaar een stuk terugzetten.

Met dit werk willen wij o.a. de volgende doelstellingen bereiken:

- realiseren van achterstallig onderhoud.
- het vormen van een natuurlijke buffer tussen het grootschalig open weidegebied en de beslotenheid van het landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevol gebied.

Van dit stuk wordt een brief gemaakt voor B. en W. want zij moeten -voor we aan de slag kunnen- wel eerst toestemming geven.

Joost van Balkom.

**DRUKKERIJ
BOEK - EN KANTOORBOEKHANDEL B.V.**

5151 BP DRUNEN, Grotestraat 166, tel. 04163 - 72312
5251 AT VLJNEN, Plein 20, tel. 04108 - 2480

Reptielen en amfibieën

Kikkers, padden en watersalamanders zijn allemaal amfibieën—dieren die naar het water terug moeten keren om zich voort te planten, en die als kikkersvies of watersalamanderlarven echt onder water leven en door middel van kieuwen ademen. Deze larven en kikkersvies komen uit een ei, en veranderen later van vorm; ze ontwikkelen ledematen, verliezen hun kieuwen en maken een hele 'metamorfose' door tot zij kleine volwassen dieren geworden zijn.

Bruine kikker (*Rana temporaria*). 7-9 cm. Trekt soms voor langere periodes van het water vandaan. Legt eieren in maart of april; voedt zich met insecten, wormen, etc.

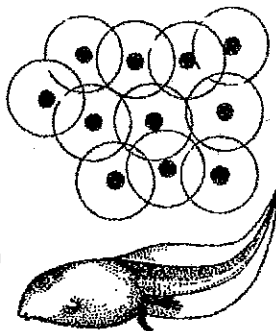
Groene kikker (*Rana esculenta*) 7-10 cm. Blijft bij het water. Legt eieren in mei, juni of juli. Eet alles wat hij te pakken kan krijgen.

Grote watersalamander (*Triturus cristatus*). 12-16 cm. Begint met eieren leggen in april of mei. Voedt zich met wormen, slakken en larven.

Gewone pad (*Bufo bufo*). 8-12 cm. Legt eieren in mei of juni. Leeft van wormen, naakte slakken, insecten, etc.

De bruine kikker legt eiermassa's van zo'n drie- tot vierduizend eieren. Deze eieren komen na een week of drie uit. De gewone pad legt ze in een snoer van zo'n vijf- tot zevenduizend eieren. Deze eieren komen na acht tot tien dagen uit.

Stangen zijn reptielen, maar ze hebben geen ledematen. Als ze uit hun winterslaap tevoorschijn komen, meestal in april, verliezen ze vaak hun huid, het zogenaamde vervellen. Daarna vervellen ze ongeveer iedere maand tot ze in het najaar weer in winterslaap gaan.

Hagedissen zijn ook reptielen. De meeste hebben ledematen. Ze leggen meestal ook eieren, maar degene die je hier ziet zijn stuk voor stuk een uitzondering op de regel. Als je ze vangt laten hagedissen, en met name hazelwormen, hun staart los; later groeit er weer een nieuwe staart aan.

Kleine hagedis (*Lacerta vivipara*) 10-15 cm. In vochtige weilanden en moerasig gebied. Kleine hagedisjes worden geboren met een lengte van 1-2 cm. Het voedsel bestaat voornamelijk uit regenwormen, insecten en larven.

Hazelworm (*Anguis fragilis*) 30-50 cm. Op vochtige, donkere plaatsen. Voornaamste voedsel: regenwormen.

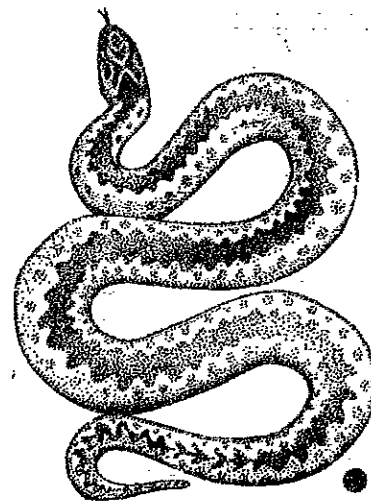

Hoe kunnen we slangen uit elkaar houden?

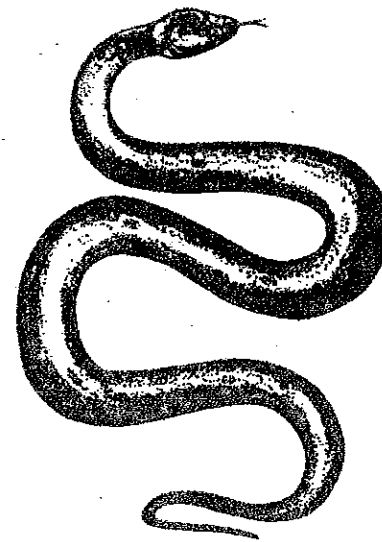
Adders hebben een stevig lichaam en een platte, brede kop met achter op de kop meestal een donkere tekening in de vorm van een X of een V. Midden over de rug loopt een zig-zag patroon naar de staart toe. De mannetjes hebben een lichtgraauwe kleur met een zwarte tekening. De vrouwtjes en de jonge dieren zijn meer bruin van kleur, met een lichtere tekening.

Ringslangen hebben een lang, slank lichaam en in de hals een tekening met de vorm van een halve maan. Meestal blauwige, donkere vlekken over de hele lengte van het lichaam.

De gladde slang, die veel zeldzamer is, is slank en heeft gladde, glanzende schubben. Vanaf de ogen loopt een donkere lijn naar de mondhoek. Op de rug heeft hij een dubbele rij ovale vlekken. De gladde slang snoert zijn prooi in, en eet de prooi dan vóór deze dood gaat.

Adder (*Vipera berus*). 50-60 cm. Op zonnige plaatsen. In augustus of september worden er 5-15 jonge addertjes geboren. Hij leeft van muizen, hagedissen, hazelwormen en kikkers. De beet is giftig.

Ringslang (*Natrix natrix*). 70-150 cm. Leeft meestal dicht bij het water. Legt in juli of augustus meestal 10-20 eieren, zo'n 2 cm groot. Het voornaamste voedsel bestaat uit kikkers.

I. INLEIDING.

Het is zowel voor Drunen als voor de wijk Venne-West een zeer aantrekkelijke - en goed realiseerbare- zaak om een groene zone aan te leggen, die zich vanuit het buitengebied bij de afgraving (aan de zuid-west kant van Venne-West) dwars door de wijk slingert in de richting van het Raadhuisplein.

Zo'n groene gordel, waarin je je "buiten" waant, met wandel- en fietsmogelijkheden (en waaraan zeer uitdrukkelijk géén wegen voor auto's moeten worden gekoppeld) zal de aantrekkelijkheid, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid van de wijk Venne-West zeer ten goede komen. Bovendien vormt zo'n groene zone voor alle Drunenaren een aantrekkelijke route om al fietsend of wandelend het toekomstige recreatieterrein (bij de afgraving) te bereiken.

II. HOE LOOPT DE GROENE ZONE ?

De groene zone begint in het buitengebied rondom de afgraving en de daarnaast gelegen "Meerdijk" (waarop slechts een wandel/fietsroute mag worden aangelegd). Dit gebied maakt in haar geheel deel uit van die zone.

Via de "historische" drie-sprong van dijken (die zodoende niet wordt aangetast en dus duidelijk herkenbaar blijft), te weten het punt waar de Meerdijk aansluit op de hoek in Heijdijk/Zeedijk dringt de groene zone Venne-West binnen. Het ter plaatse binnendijs gelegen "overhoekje" met weggetje (nu in beheer bij het I.V.N.-Drunen) en in zijn geheel als een stukje "oud" landschap geïntegreerd worden in het openbaar groen. Op deze wijze kan ter plaatse tevens de Heijdijk, zowel vanaf de dijk zelf als vanaf het weggetje van het overhoekje nog enigszins als dijk in het "oude" landschap worden ervaren.

Vanuit het overhoekje zal de groen-zone als een wat minder brede strook in noord-westelijke richting gaan tot het punt waar de Molensteeg in de Statenlaan overgaat. Vandaar buigt de groene gordel naar het westen, trekt langs de (geplande) scholen en sportaccomodatie naar het centrale park van Venne-West, om daarna in noord-westelijke richting naar het centrum van Drunen te gaan. Aftakkingen vanuit de groene zone zijn denkbaar, b.v. een bomenlaantje naar de Primarkt en het Autotron.

III. HOE ZIET DE GROENE ZONE ERUIT ?

In en naast die groene zone moeten een aantal gebruiksmogelijkheden worden gerealiseerd zoals trapveldjes, speel-terreintjes voor kleuters, banken voor rustzoekers en speeltoestellen voor kinderen. Er kan ruimte komen om te knikkeren, te rolschaatsen etc.

Om de rust voor de wandelende recreanten - en de veiligheid van de kinderen onder hen- te bevorderen kan de wandelroute beter niet pal naast de fietsroute lopen. Ten behoeve van de kinderen kunnen langs de wandelroute speeltoestellen worden geplaatst.

Vanzelfsprekend moeten er veel bomen, struiken en bloemen komen en dan wel zoveel mogelijk de hier ter plaatse thuishorende soorten. Indien een verscheidenheid aan bomen en struiken wordt aangeplant kan tevens een educatieve natuurroute worden uitgezet.

Bij de scholen kan een heem- of natuurinstructietuin komen.

In het centrale park zijn mogelijkheden voor : een eenvoudige kinderboerderij, een trapveld, een bosachtig terrein waar kinderen kunnen ravotten en hutten kunnen bouwen, een centrale ruimte (bij het trapveld) met halve, cirkel-dijk. Deze dijk, die het park visueel zeer aantrekkelijk maakt, biedt 's zomers een mogelijkheid om gewoon (in de zon) te zitten en kan een tribune zijn bij evenementen. De (gras)helling aan de binnenzijde kan 's winters gebruikt worden om te sleën. Het is goed mogelijk om (een deel van) het park via wildroosters (een gaas in de beplanting) af te schermen voor honden(poep).

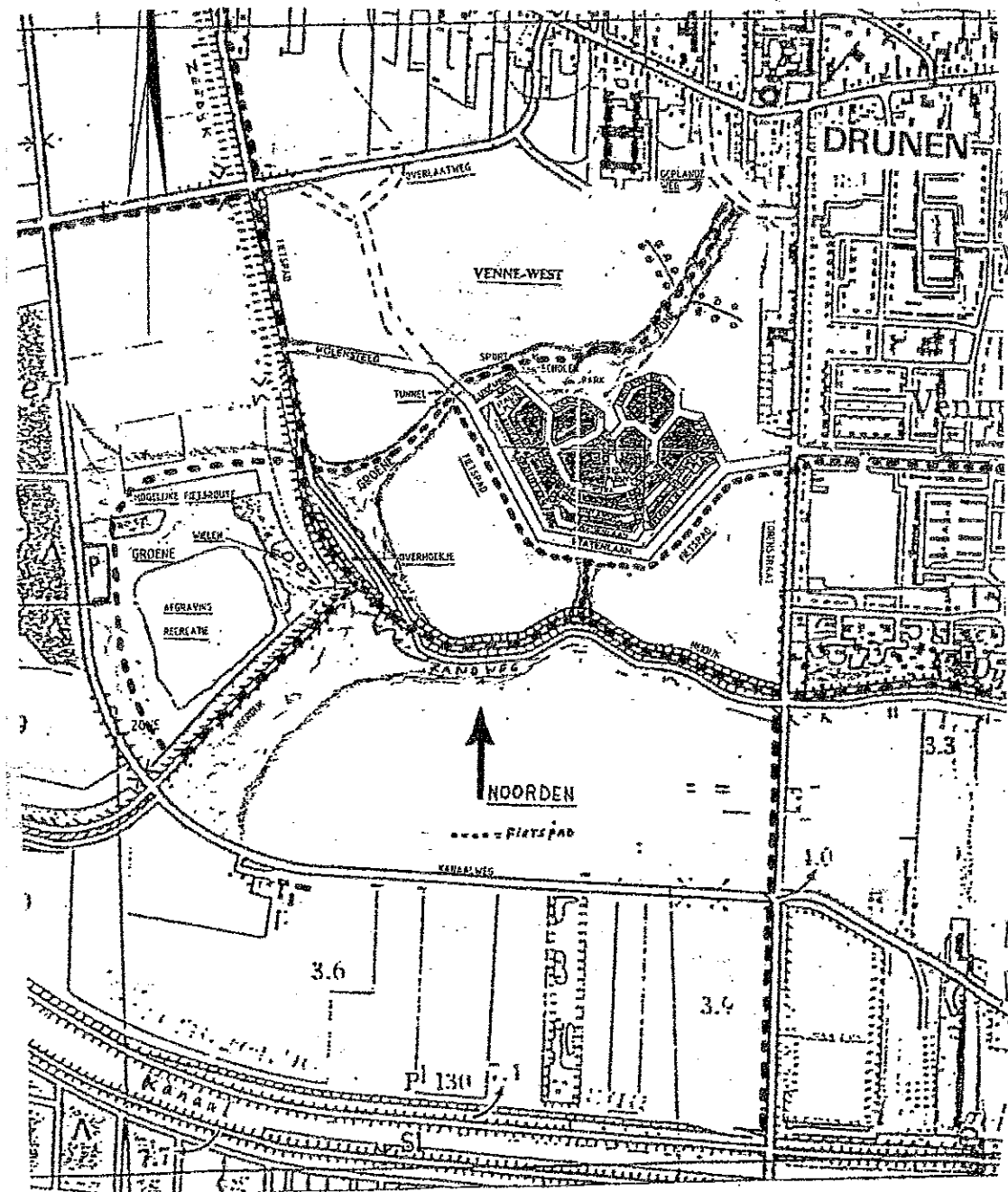
Deze -goed realiseerbare- mogelijkheden wekten bij een in het najaar 1985 gehouden wijkvergadering van Venne-West zeer veel enthousiasme.

In een recente gehouden wijk-enquête over het park scoorden een bloementuin met banken en een ruig terrein om hutten te bouwen hoog. De helft van de enquêtebeantwoorders wilde dieren in het park. Niemand wilde een kindertheater. Voorts bleek dat men géén honden in het park wil en dat de daardoor noodzakelijke afscheiding geen duidelijk zichtbaar hek moet zijn, maar een goed in de beplanting verstopte gazon omheining met veel toegangsmogelijkheden (wildroosters).

Het is duidelijk dat het effect van een veilige, rustige groene zone kan worden doorkruist door auto's, hetgeen vanzelfsprekend niet de bedoeling is.

IV. DE GROENE ZONE INTEGREERT HET "OUDE" DRUNEN EN HAAR CULTUUR-HISTORISCHE MONUMENTEN.

Drunen is helaas cultuur-historisch niet erg rijk bedeeld. Daarom is het des te belangrijker dat met het weinige dat er aanwezig is zorgvuldig wordt omgesprongen en dat dat weinige op een zo goed mogelijke wijze wordt geïntegreerd in het "nieuwe" Drunen.

In de geschetste groene zone lopen enkele lijnen uit het verleden die zich goed voor integratie lenen. Zij kunnen niet alleen bewaard worden, zij maken het "nieuwe" Drunen ter plaatse extra aantrekkelijk. De bedoelde lijnen zijn de Meerdijk, die vanuit Capelle via Waalwijks zuidgrens even ten zuiden van het Lange Wiel de gemeente Drunen binnenkomt en de Heidijk/Zeedijk, die als waterkering het land van Drunen lange tijd bescherming gaf. In deze groene zone komen die dijken samen.

Even ten noorden van de Meerdijk, niet ver van de Heidijk vindt men nog twee oude wieltjes met prachtige rietkragen, (daar groeit het zeldzame gagel -in de volksmond genoemd : vloolenkruid-). Die wieltjes zijn gelegen in een mooi eiken hakhoutbosje.

Binnendijks ligt een mooi stukje oud cultuurlandschap met een fraai zandweggetje, dat buitendijks ten zuiden van de Heidijk doorloopt naar de Torenstraat. Zandweggetjes zijn in ons land uniek aan het worden. Zij moeten met hun bijbehorende vegetatie zoveel mogelijk worden beschermd.

De combinatie van dijken, wielen, overhoekje en zandpaden vergroot de waarde van het geheel, zowel uit historisch, natuurwetenschappelijk en recreatief oogpunt.

V. EEN AANTAL "TECHNISCHE" OPMERKINGEN.

1. Het autoverkeer kan het recreatiegebied uitstekend via de Kanaalweg (Overlaatweg resp. Torenstraat) bereiken. Dit moet de enige toegang voor auto's blijven c.q. worden. Aan de Kanaalweg kan dan een parkeerplaats komen, waardoor de auto's geconcentreerd worden opgevangen, hetgeen de recreatiemogelijkheden van het gebied verhoogt. Het kan geen bezwaar zijn dat auto's mogelijk een paar honderd meter "om" moeten rijden. Bovendien wordt gestimuleerd dat al wandelend en fietsend naar het recreatiegebied wordt gegaan, zodat de parkeeroppervlakte aldaar minder groot hoeft te zijn.
2. Op en nabij de drie-sprong van dijken blijft het redelijk rustig en daardoor aantrekkelijk voor voetgangers en fietsers. Door de Heidijk en het daarnaast gelegen buitengebied hoeven geen wegen voor auto's te worden aangelegd. De zandweg ten zuiden naast de Heidijk moet voor auto's worden gesloten.

3. De wandel/fietsroute die vanaf de Heide Venne-West binnen gaat, moet zoveel mogelijk aan de noordzijde door het overhoekje lopen. Daardoor wordt het overhoekje zo min mogelijk door de doorsnijding aangetast en is de visuele ervaring vanaf de dijk en overhoekje optimaal. De zandweg naast het overhoekje en ten zuiden naast de Heide dijk moet als zandweg worden gehandhaafd en als zodanig met de bijbehorende vegetatie worden beheerd.
4. Tussen de Heide dijk en de Statenlaan hoeft de groene zone niet doorkruist te worden door wegen voor auto's.
5. Ten zuid-westen van de Statenlaan kan de fietsroute van de groene zone prima aansluitingen hebben met de ten zuiden van de Statenlaan te plannen/aangelegde fietsroutes, zodat b.v. de schoolkinderen, via de hierna onder 6. bedoelde oversteek, veilig scholen (en centrum) kunnen bereiken.
6. Het is van groot belang dat de "oversteek" van de Statenlaan niet samenvalt met een onrustige oversteek van auto's (geen gecombineerd kruispunt). De rust en de veiligheid van wandelende en fietsende recreanten, schoolgangers en centrumbezoekers is het meest gebaat met een kruisingsvrije oversteek, waarbij een goed verlicht tunneltje onder de Statenlaan een grote voorkeur geniet.
7. Na de Statenlaan te zijn gepasseerd geeft de groene zone aansluiting op de (geplande) scholen en sportaccommodatie en op het park. Tot voorbij het park hoeft de groene gordel niet te worden doorkruist door wegen voor auto's.
8. Tussen het park en het (voorlopige) eindpunt van de groene zone (bij de geplande kleine ringweg tussen Grotestraat en Torenstraat) zal -ter hoogte van de Primarkt- de route vermoedelijk wel doorstoken moeten worden door een weg voor auto's. Die weg moet ter plaatse zodanig worden aangelegd dat hij een snelheidsremmende werking heeft. Voorts moet visueel duidelijk zijn dat de groene-zone de "hoofd-route" is.
9. De huidige Molensteeg ten zuiden van de Overlaatweg moet (minder breed) als fietsroute langs de dijk gehandhaafd blijven.
10. Het talud van de Heide dijk moet niet als bouwterrein worden uitgegeven. Enige afstand van het talud is zeer gewenst.
11. In verband met het vlak bij de recreatieplas ten westen van de kanaalweg gelegen natuurreservaat is het aan te bevelen op de recreatieplas geen lawaaisporten (motorboten) toe te laten. Naast het zwemmen zou men er wel kunnen roeien en surfen.

17

vergelijkbaar goedkoper

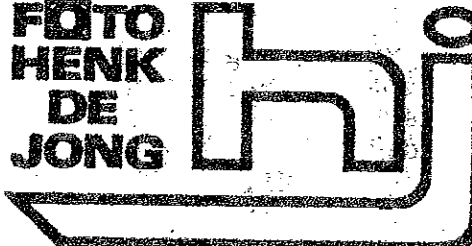

TEXTICO

mode- en
vrijtijds kleding

DRUNEN - DONGEN - KAATSHEUVEL

**FOTO
HENK
DE
JONG**

ook voor verrekijkers naar

de waal optiek

Grotestraat 122 Drunen
telefoon 74280

VAN HERPT delicatessen
Grotestr. 134 Drunen
Telefoon 72497
•
REIN-KAAS-ALIN-REFORM

LOONSE EN DRUNENSE DUINEN GERED?

Dinsdag 14 januari was het eindelijk zover. Na een voorbereiding van 4 maanden zaten forumleden achter de tafel en een zaal vol publiek ervoor.

Er werd gepraat over het toekomstig beleid voor de Loonse en Drunense Duinen, met de nadruk op de mogelijke toekomstige aanwijzing tot Nationaal Park.

Het publiek bestond uit vertegenwoordigers van vooral de lagere overheden (gemeenten, stadsgewesten, ambtelijke werkgroepen) en belanghebbenden zo als milieugroepen, horeca- en recreatieondernemingen, boswachters.

De overheid erkent het gebied als natuurgebied met recreatiemogelijkheden. Het staat op de lijst van potentiële Nationale Parken.

Daarnaast worden de Duinen nog steeds vermeld in het Structuurschema Militaire Terreinen, en wel als 250 ha. Overigens oefenterrein met een deel dat gebruikt kan worden voor het rijden met rupsvoertuigen en ander zwaar materieel.

De Provincie zal de aanwijzing tot Nationaal Park niet dwarsbomen door andere plannen, aldus het streekplan. Tegelijkertijd ziet men goede mogelijkheden om recreatie en toerisme te ontwikkelen langs de randen. De recreatiedruk zal dus toenemen.

De plannen van de Stadsgewesten zijn weer sterk gericht op regulering en zonerings van de recreatie en zeggen een aanmerkelijk betere bescherming toe van de Loonse en Drunense Duinen.

Uit het beleid van de betrokken Gemeenten blijkt enerzijds een verdere ontwikkeling van recreatie, anderzijds blijkt wel dat ze problemen die met recreatie gepaard gaan proberen op te lossen.

Al met al is het beleid nog niet eensgezind en gecoördineerd genoeg om de Duinen te beschermen tegen verdergaande verloedering.

Het was dus zeer de moeite waard om alle partijen en bij elkaar te brengen om van elkaar te vernemen wat men vond van het toekomstig beleid voor de Loonse en Drunense Duinen.

Met de onlangs gehouden forumdiscussie heeft de Brabantse Milieu Federatie een initiatief hiervoor genomen. De discussieavond was er niet alleen op gericht de partijen aan het woord te laten, maar tevens bedoeld om informatie te geven over wat er moet gebeuren om het gebied aangewezen te krijgen als Nationaal Park.

Deze informatie werd gegeven door Mr. P. de Weerd hoofd directie landelijke gebieden en kwaliteitszorg in de provincie Noord Brabant.

De overige forumleden waren:

Ir. T. Zwart Hoofd Dienst cultuurtechniek directie gebouwen, werken en terreinen van het Ministerie van Defensie.

Dhr. C. Molle Inspecteur regio zuid-Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten.

Drs. H. Kraal Medewerker van de Brabantse Milieu Federatie.

Dhr. M. Taminiau Directeur exploitatie van de Efteling.

Drs. G. Kruis (voorzitter) Directeur van het Provinciaal opbouworgaan Noord Brabant.

De discussieavond begon met een inleiding van Mr. P. de Weerd. Hij hield een betoog over het Ruimtelijke Ordening-beleid van de Rijksoverheid, over Nationale Parken vroeger en nu, en over de houding van de lagere overheden, die gewenst is voordat van aanwijzing sprake kan zijn.

Uit de daaropvolgende discussie bleek dat er een grote bereidheid bestaat, vooral vanuit de stadsgewesten en de ambtelijke werkgroep het Nationaal Park-beleid te ondersteunen.

De algemene mening was dat er, ook als de status Nationaal Park op zich laat wachten, maatregelen genomen moeten worden om de recreatie te reguleren.

20 De positieve ontwikkelingen zoals de instelling van de ambtelijke werkgroep en het overleg tussen Gemeenten en Natuurmonumenten moeten voortgezet worden, ook als de aanwijzing nog enkele jaren op zich laat wachten.

Vanuit het Ministerie van Defensie is men niet tegen de aanwijzing tot Nationaal Park. Volgens hen kan een deel worden gebruikt voor militaire oefeningen naast het Nationaal Park.

Vermeld dient te worden dat het rijden met rupsvoertuigen en ander zwaar materieel beslist niet past in een natuurgebied, terwijl het oefenterrein waarschijnlijk in de kern valt.

De ontwikkeling van de Duinen als militair oefenterrein gaat -behalve de rupsvoertuigen- de goede kant op. De omvang is in elk geval vermindert van 1400 ha. tot 250 ha.

Tenslotte wil ik terugkomen op het vraagteken bij de titel.

De Loonse en Drunense Duinen zijn nog niet gered! De wil om het gebied beter te beschermen bestaat. De uitvoering is afhankelijk van meerdere (o.a. economische)factoren.

B.M.F., Natuurmonumenten en overheid moeten zich blijven inzetten voor de grootste, mooiste en rustigste zandbak van Europa!

Bart de Koning.

HABBEKRATS IN AKTIE VOOR GERED GEREEDSCHAP.

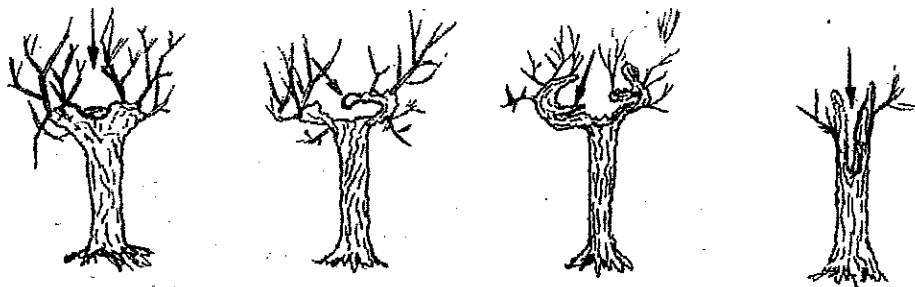
Gered Gereedschap is een landelijke vrijwilligersorganisatie met als doel oud gereedschap in te zamelen, op te knappen en naar doelgroepen in de Derde Wereld-landen te zenden. Gered Gereedschap hoopt met haar akties meer begrip te kweken voor de levensomstandigheden van mensen die met ons oud gereedschap iets aan hun situatie kunnen verbeteren.

Habbekrats-als plaatselijke afdeling van Gered Gereedschap- heeft een project geadopteerd: de Ecole Artisanale Luamno in Kananga, Zaire. Het is een school op het Afrikaanse platteland, ver van de steden in een moeilijk toegankelijke streek. Zij wil er voor zorgen dat ieder dorp een of twee vaklieden krijgt, die de werktuigen van de boeren kunnen maken en repareren. En Habbekrats wil hen het gereedschap daarvoor verschaffen!

De huis-aan-huisaktie van 28 september (met hulp van Jong Nederland en middelbare scholieren) heeft meer dan 2000 stuks gereedschap opgeleverd! Elke dinsdag- en donderdagmorgen wordt dit opgeknapt in het gebouw van mensen zonder werk, de Zwima. Vooral TECHNISCHE MENSEN kunnen we gebruiken.

Natuurlijk moet dit gereedschap ook verstuurd worden en: daar is geld voor nodig! Habbekrats verdient met de verkoop van speelgoed en kado's van natuurlijke materialen net genoeg voor het opknappen van het gereedschap. Voor de verzendkosten doen wij een beroep op u! Help ons de vicieuze circler:
ARMOEDE-DAAROM GEEN SPULLEN-DAAROM ARMOEDE-
te doorbreken en stort uw -bescheiden-bijdrage:

Amrobank rek.nr. 46.74.35.057
t.n.v. Habbekrats stichting i.o.
o.v.v. "Gered Gereedschap"

Steenuil

Bosuil

JEUGDNATUURGROEP.

De jeugdnatuurgroep is in twee groepen verdeeld. Eerst was er een groep van kinderen van de 5-de en 6-de klas.

Ik zat vanaf de 5-de klas op de jeugdnatuurgroep. Toen ik en nog 9 andere kinderen de basisschool verlieten, moest er een andere groep bijkomen. Dat werd een groep voor brugklassers.

We gaan dan naar moerassen en de Elshoutse Wieden om daar naar allerlei soorten te gaan kijken. In de groep voor de jongere kinderen wordt er o.a. een bezoek aan het Natuurmuseum te Tilburg gebracht.

We hebben ook binnenactiviteiten in de Stulp, het buurthuis.

Om lid van de jeugdnatuurgroep te worden, betaal je f10.- voor 1 jaar. Je gaat dan tien tot twaalf keer per jaar (dus ongeveer eens per maand) op stap.

Els in 't Veld

Als u het nodig hebt, is hier het correspondentie-adres: Kees Hoevenaars
Offenbachplantsoen 3
5151 LV Drunen
tel. 04163 - 77029

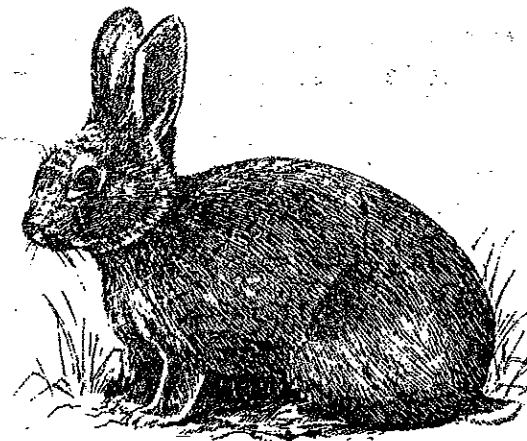
Op de buitenkant van dit blaadje trof u een bericht van onze penningmeester Wim de Koning.

Mocht u -toevalligerwijs!!- uw contributie over één of twee jaar nog niet voldaan hebben, wacht dan niet langer, maar **DOE DIT DIRECT!!!!**

UW STEUN IS HARD NODIG.

Als datum voor de jaarvergadering is vastgesteld: dinsdag 8 april.

U BENT ALLEN VAN HARTE WELKOM.

EXCURSIES EN ACTIVITEITEN.

Zoals u in ons vorige blaadje heeft kunnen lezen zijn er pogingen tot nauwere samenwerking tussen de Natuur - en Milieuvereniging Drunen en de I.V.N.afdeling Drunen.

De tot nu toe gevoerde gesprekken hebben geleid tot èen werkgroep die het gezamenlijke programma voor 1986 heeft vastgesteld.

Hieronder vindt u dit programma.Ook via de plaatselijke bladen wordt u op de hoogte gehouden.

22 FEBRUARI is er -zoals u al eerder kon lezen- de excursie naar het terrein van Brabants Landschap:het Pompveld.

29 MAART is er een roeitocht door de Biesbosch voor de leden van het I.V.N. onder leiding van de Madense Natuurvrienden.

Er is nog plaats voor enkele mensen!!
Dan dient u f3.50 over te maken naar girorekening I.V.N. 3607053
t.n.v. Herman Schöningh

25 en 27 APRIL wordt er -in het kader van een landelijke zure regen week- van alles georganiseerd rondom de Duinen.Wandelingen met de nadruk op de historie,de flora,de fauna, de zure regen.
Het geheel moet nog uitgewerkt worden.
Eventueel doen wij een beroep op uw "man"kracht.

17 MEI wordt er een fietstocht georganiseerd.

28 JUNI brengen we een bezoek aan de Heemtuin van Made.

23 AUGUSTUS is er de gelegenheid de bloeiende hei,zonnedauw en gentiaan te bewonderen op de Kampina.

20 of 27 SEPTEMBER bezoeken we een ander groot Brabant natuurgebied -eigendom van Staatsbosbeheer- de Peel.

11 OKTOBER groeien er hopelijk paddestoelen rond de roeivijver.De heer Bogaers (sommigen van u al bekend)zal ons er het een en ander van vertellen.

12 NOVEMBER komt er een lezing over reptielen.
- las u het stukje van Joost van Balkom al?-

In DECEMBER mag u uw talenten tonen:
dia's over vogels,hergebruik van glas,Duinen...
Laat uw gedachten er maar eens over gaan!

Ik zit al twee jaar bij de jeugdnatuurgroep.
 Het is er best wel leuk.
 Je leert er een hoop van dieren en planten.
 Het is één keer in de maand, op een zaterdag.
 Meestal begin je om half tien 's ochtends en
 ben je om twaalf uur weer thuis.
 We zijn een keer naar het brabantse natuurmuseum
 geweest en we hebben nestkastjes opgehangen.
 We hebben een kwis gehad met bijbehorende dia's.

Sebastiaan Groot Antink
 lid van jeugdnatuurgroep

Maagdenpalm

ZEE-DENNEAPPELS

Als je in het bos heel grote denneappels ziet liggen zijn die afkomstig van de "Zeeden". Neem eens twee van die reuze appels mee naar huis en bevestig daar een oogje aan waar je een touwtje aan vastbindt. Nu hang je er één op een plaats waar zon, wind en regen vrij spel hebben, de ander in huis of onder een afdak. Bij zonnig weer staan de schubben wijd uit. Bij regen sluit de denneappel die buiten hangt zijn schubben; zo beschermt hij z'n zaden tegen het water. Wat doet de Zee-denneappel die binnen hangt?

Als je na verloop van tijd er eens wat anders mee wilt doen, kun je de denneappels altijd nog in een kerststukje gebruiken.

VLIEGDENNEN

In heidegebieden zoals de Strabrechtse Heide, of grote zandverstuivingen zoals de Drunense Duinen, verschijnen vaak spontaan Grove Dennen in het landschap. Vliegdennen worden dat genoemd. Ze zijn nl. niet geplant, maar de gevleugelde zaden zijn er door de wind heen "gevloegen". Ze hebben vaak mooie, grillige modellen.

In de duinen hebben bomen vaak nog een extra probleem: Duinen verplaatsen zich nl. door de wind: Zo kan het gebeuren dat van een boom alleen nog de kruin boven het zand uitsteekt, de stam is ondergestoven, het lijkt dan een struik.

Ook gebeurt het dat het zand tussen de wortels wegwaait en de boom op "luchtwortels" moet steunen.

